

Εκ του θανάτου εις την ζωήν

Το τέλος αλλά και η αρχή μιας ανθρωπο-λογίας

Αλεξάνδρου Μ. Σταυροπούλου

[Το κείμενο που ακολουθεί επιχειρεί να δώσει απάντηση σε σύνηθες ερώτημα που θέτουν οι άνθρωποι για την σωματικότητά τους μετά θάνατον. Πώς θα αισθάνονται, δηλαδή, αφότου το σώμα τους θα έχει φθαρεί, εφ' όσον με αυτό αισθάνονταν το καθετί μέχρι τώρα, ακόμα και λίγο πριν τον θάνατό τους;]

Απόπειρα μιας απαντήσεως

[Το πνεύμα του Θεού που κατοικούσε μέσα τους και έδινε πνοή ζωής στην ύπαρξή τους διαπότιζε την σωματο-ψυχική τους ενότητα. Ο στίχος του Κάλβου: «το πνεύμα όπου μ' εμψύχωνε του Θεού ήταν φύσημα» είναι παραστατικός. Κατά την εδώ ζωή τους η ενότητα αυτή απέκτησε πνευματικές αισθήσεις. Αυτές θα ενσαρκωθούν στο καινούργιο ψυχο-σωματικό και ενιαίο σύνολο που θα εγερθεί εν αφθαρσία κατά την ανάσταση των νεκρών].

Σε περίπτωση θανάτου ενός φίλου, μιας φίλης, οι συγκεντρωμένοι άνθρωποι εκεί μιλάνε και λένε πολλά λόγια για το τι είναι ο άνθρωπος, ένα τίποτα...και τα τοιαύτα. Εδώ σταματάει κάθε λόγος περί ανθρώπου. Κάθε «ανθρωπο-λογία». Είναι αλήθεια; Μήπως τότε πρέπει να αρχίζει κάθε λόγος περί του ανθρώπου; Για το τι γίνεται μετά ταύτα. Μπορεί ο λόγος να σταματάει, ο άνθρωπος όμως πορεύεται εκείθεν και πέραν του λόγου.

Η Annie, η φίλη μας αυτή, που εξαιτίας της γράφονται οι γραμμές αυτές –απεβίωσε στις 30 Σεπτεμβρίου του 2014 στις Βρυξέλλες– αναρωτιόταν λίγες μέρες πριν για το τι γίνεται μετά ταύτα. Ποιο είναι εκείνο το ψηλότερα που αισθανόταν ότι μεταβαίνει; Ή ο λόγος του Antoine Vergote, που εμπιστεύτηκε δύο μέρες πριν πεθάνει στον Jean-Marie Jaspard –ημερομηνία θανάτου η 10^η Οκτωβρίου 2013– ότι ήταν περίεργος για το τι θα συναντούσε. Όχι ότι αμφέβαλλε αλλά να, τι θα συναντούσε.

Στην Annie, που ρωτούσε για το πώς θα είμαστε μετα ταύτα, αφού το σώμα μας εξαφανίζεται λίγο λίγο, της είπα ότι η βεβαιότητα της Εκκλησίας για το μετά ταύτα εκφράζεται στην εικονογραφία των Αγίων που καταγράφονται ως Άγιοι με το μεταμορφωμένο σώμα. Αυτό το μεταμορφωμένο σώμα μάς προϊδεάζει για το τι θα απογίνουμε όταν θα αναστηθούμε.

Βεβαίως, η καταγεγραμμένη εικόνα του Γέροντα Πορφυρίου ως οσίου διαφέρει από μια φωτογραφία του στην οποία τον είχαμε συνηθίσει. Αν, για παράδειγμα, παρατηρήσουμε και συγκρίνουμε τις εικόνες που αγιογράφησε ο Στάθης Γιαννής ή η Γερόντισσα Φιλοθέη ή άλλοι αγιογράφοι, με φωτογραφία του που είχε στείλει ο Γέροντας στην Annie με την Ελένη, η τελευταία ήταν πιο οικεία και την αγαπούσε η Annie. Η άλλη, πιο από-κοσμη, διαφορετική, ουχί εκ του κόσμου τούτου. Σίγουρα δεν θα είναι ίδια κι όμοια.

Αυτές, όμως, οι εικόνες μας μιλάνε για τον αναστημένο-μεταμορφωμένο άνθρωπο, αλλά και για την πεποίθηση της Εκκλησίας για την ύπαρξη της θριαμβεύουσας Εκκλησίας και της μετά θάνατον ζωής των ανθρώπων. Πιστεύω πως η Εκκλησία μας παρέχει με τη διδασκαλία της τις ανάλογες εγγυήσεις έτσι ώστε ο τίτλος συλλογής κειμένων του Νάνου Βαλαωρίτη, *Η ζωή μου μετά θάνατον εγγυημένη* (Εκδ. Νεφέλη, Αθήνα 1993, 208 σελ.) να μας φαίνεται οικείος και να μην ηχεί παρά-ξενος, έστω και αν στον συγγραφέα διακρίνουμε μια μικρή ειρωνεία.

Σημάδια, λοιπόν, οι εικόνες των Αγίων για την εγγύτητά τους αλλά και για την πρόγευση αυτής της νέας πραγματικότητας που έρχεται... Δεν είναι επιχειρήματα αυτά που προβάλλω. Είναι ένας άλλος λόγος για τον άνθρωπο, μια νέα ανθρωπο-λογία, την οποία η Εκκλησία μας ανέκαθεν πρεσβεύει.

Σημαντική επισήμανση για το τι επ-έρχεται είναι και οι μεταστάσεις προσώπων, όπως του Προφήτου Ηλία, της Παναγίας και του Ευαγγελιστού Ιωάννου, δειγματοληπτική απεικόνιση της μελλούσης καταστάσεως και της μετάβασης εκ του θανάτου εις την ζωήν.

Χρήσιμη είναι και η αναφορά στην περί αγίων λειψάνων διδασκαλία της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Αγιασμένο από την Χάρη, ένα λείψανο αγίου μεταβάλλει το νεκρό σώμα σε ζωντανό ίχνος, που μεταμορφώνει τον κόσμο, ποιεί θαυμάσια, θεραπεύει, αποτρέπει κινδύνους και γίνεται πηγή πολλών δωρεών του Αναστάντος Χριστού. Έχοντας μετουσιώσει και μεταβολίσει στο βίο του τις άκτιστες ενέργειες του Θεού, τις ανακλά και τις απο-δίδει στην υπόλοιπη κτίση. Τις προβάλλει ως ορατή μαρτυρία της αόρατης δυνάμεως του Θεού, που γίνεται έτσι ορατή και παρούσα.